

KECSKEMÉTI LAPOK.

VEGYESTARTALMÚ HETILAP.

Előfizetési díj:

Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr.,
negyedévre 1 frt. 50 kr.

Az előfizetés az év folytán minden hónapban megkezdhető.

Megjelen hetenként egyszer,
VASÁRNAP.

Az előfizetési pénzek,
úgy a hirdetések is „Tóth László könyvnyom-
dójának” czimzendők.

Szerkesztő- és kiadó-hivatal:

BUDAI-NAGY-ÚTCZA 184. SZÁM.

E lap úgy szellemi, mint anyagi részét illető
minden küldemény a szerkesztő- és kiadó-
hivatalhoz intézendő.

Hirdetési díj:

3 hasábos petit sor egyszeri hirdetésnél 5 kr.,
többszöri vagy terjedelmes hirdetésnél ár-
leengedés adatik.

Bélyegdíj minden beigtatásért 30 kr.

Kecskemét, június 29. 1876.

F. é. június hó végével lejárt azon egy év, melyre mint e lapok felelős szerkesztője vállalkoztam s csekély erőmet és tehetségemet a párt érdekében felajánlottam; minek folytán a lap vezetésétől ezenel visszalépek. Nagy örömemre és megelégedésemre szolgál azon körülmény, hogy utódaimul a szerkesztőségben s a lap szellemi támogatásában sikerült a lapbizottságnak oly egyéneket megnyerni, kik mig egyrésztől közönségünk és a párt bizalmát bírják, másrésztől a lap jövője-, szellemi működésére nézve kellő biztosítékot és kezességet nyújtanak.

Midőn erről a n. é. közönséget tisztelettel értesitem, egyszersmind kötelességemnek ismerem hálás köszönetemet nyilvánítani azon sokoldalú pártolásért, melyben lapunkat ez ideig részeltetni sziveskedett; s azon szives elnczésért, melylyel eröm gyengesége s e téren tapasztalatlanságom iránt viseltetett.

Szabad legyen hinni és remélni, hogy a szerkesztőségben történt változás után is lapunkat a közművelődés és pártunk érdekében még fokozottabb mérvű pártfogásban részesítendő.

Annak kijelentésével, hogy működésemet a lap részére mint munkatárs továbbra is készséggel felajánlottam, magamat a n. é. olvasó közönség szives emlékébe ajánlom. *Szeless József.*

Az olvasó közönséghez.

Midőn a mai számával e lapoknak azok felelős szerkesztését átveszem, hódolok a programadás szokásainak, röviden de nyílt őszinteséggel jelezni ohajtván e lap célját, kitűzött működési körét; teszem pedig ezt azért, hogy minden félreértés-, minden félremagyarázásnak eleje vételessék, mi a szerkesztőségbeni változás folytán esetleg felszínre kerülhetne.

A program, melyet adok, nem új, mert a lap marad az a mi volt több éven át: figyelője a községi élet minden köre- és mozzanatainak, nyilvános ellenőre a testületi ügyek vezetés- és intézésének, éber közlönye a város és vidéke érdekeinek, komoly törekvést tanúsító fejlesztője s természetes terjesztője a közhasznú ismereteknek.

Igen, célja lesz a lapnak figyelemmel kísérni a társadalmi és községi életet, rá fog mutatni a hibákra, ki fogja jelölni az orvoslásra megkivántató eszközöket, utat jelöl a haladás eszközlésbe vételére, melyet a kor jelszavául tűzött s lángbetűkkel irt a culturalis népek zászlajára.

Ellenőrizni fogja e lap a testületi ügyek vezetését s habár a kicsinyeskedő gáncsoskodás — mely csak a szellemi törpék sarkantyúzott lova — távol lesz tőlünk, meg fogjuk rónni a hibát mert hiba, támogatni fogjuk a dicséretet, mert az. Elismerést adozunk a komoly és nemes törekvésnek, de ostort is fonunk a visszaélés korbácsolására, óvakodva mindig a keserűség élesztésétől, ellenszenv felköltésétől, szenvedély felzaklatásától, gyűlölet gerjesztésétől.

Sokszor és hangosan nyilvánult már a panasz, hogy a helybeli lapok a személyes ellenségeskedés terjesztői és ápolói a társadalom e különben is búján tényező növényzetének.

Nem akarok ez úttal utalni arra, hogy micsoda tényezők hajtották ellenkező irányba sokszor a helyi

lapok kitűzött iránytűjét, de meggyőződésemből folyólag ki kell jelentenem, hogy e lapot a személyeskedés közlönyévé nem teszem, mert véleményem szerint, vagy van a helyi lapokra szükség, vagy nincs. Ha nincs, akkor pusztuljanak, szűnjenek meg, ha pedig van, akkor nem azért szükségesek, hogy követ dobjanak egyik másik polgártársunk hirtvére, hogy felbolygassák a családi szentélyt, hogy nyilvánosság elé hurcolják a magán ügyeket, hogy a sértett hiúság rosszul választott elégtétel adói legyenek, hanem hogy szócsövei és pedig figyelmet érdemlő szócsövei legyenek a város és a lakosság érdekeinek

Az én véleményem szerint a hirlapírás abc-je az, hogy a nyilvánosság előtt nem személyekről, hanem dolgokról, tényekről, szóval nem valakiről, hanem valamiről kell beszélni, ez pedig — noha bizonyos tények többé-kevésbé szorosan összefüggnek, az azt előidéző individuumokkal — kizárja, vagy legalább is kívánatos, hogy kizárja a személyeskedést. Megtámadhatunk nézetet, elvet, eszmét, de megtámadni az egyént, mert nem elvtárs, mert szellemi productuma nem nyerte meg tetszésünket, ez éretlenség s legkevésbé mutat hivatásra a közjó érdekében működhetni. Ettől, mint érintem, távol tartjuk magunkat, mert ezzel a békétlenségi szellemnek, a nyughatatlanság élesztésének adnánk — a társadalmi életet bénító — eszközt. Helyette törekedni fog e lap a közérdekű ügyek iránt érdeklőséget, figyelmet ébreszteni, termékenyítő éberséget költeni, mely a községi és társadalmi élet főfőrugója, emeltyűje.

A gazdasági, ipari és culturalis állapot hü tükrévé akarjuk tenni e lapot s a fejlődést mindezen irányban előmozdítani erős akaratunk. Ez jobb, éltetőbb, egészségesebb, hasznosabb mint a privátérdekű dolgok elfecsegése s a ki ez utóbbit becsüli többre, annak lapolvasás nem való.

Ez a program, mit adni kívántam. A kik osztják nézeteimet, sorakozzanak. Az én hitem erős abban, hogy ha e lap eddigi, úgy most ujonnan megnyert munkatársai ismert buzgalomuk és kiváló képességükből folyó támogatásukban részesítenek, meg fogjuk valósíthatni kitűzött feladatunkat.

És most még néhány szót kívánok intézni a „Kecskemét” t. szerkesztőségéhez.

Őszintén megvallom, hogy a lapszerkesztés átvételénél első sorban csekély képességem érzete mellett is főleg aggasztott az, hogy kellemetlen conflictusokba bonyolódhatom, minden héten ki levén téve a roszakaratú csipdesés és az ebből kinövő rágalmozás, elítélésnek. Ez aggodalmam nem alaptalan, mert visszatekintve eddigi csendes visszavonultságban való működésemetre, már nagyon éles, s egy lap kekeretébe nem illő megtámadásnak voltam így is kitéve.

De ez már megtörtént, a múlté s feszegetése nem alkalomszerű; azért ezt mellőzve, felhívom a lapot t. szerkesztőségét, hogy szakítson a múlttal s legyen a „Kecskemét” is a közművelődést elősegítő emeltyűvé. Itéljen, rosszaljon, bíráljon elvet, eszmét, nézetet, de egyént mint egyént soha s ekkor ha ellentétes állást foglalunk is el egyben, másban harczunk az eszmék harcza lesz, de nem az egyéni az egyén ellen.

Kecskemét, 1876. június 29. *Tassy Pál.*

Kecskemét, 1876. június 29-én.

A „Kecskeméti Lapok” olvasó közönsége bizonyára tisztában van azzal, mi e lapok hivatása, célja? — Új szerkesztőnk beköszöntőjében jelzi az utat és módot, melylyel a lap hivatásának megfelelni, célját elérni véli; én mint megnevezett munkatárs, igen természetesen, nem akarok más programot és nem tehetek mást, mint kijelenteni azt, hogy az ő programját én is magamévá teszem.

Kiemelni különösen csak kettőt kívánok.

En eddig helyi lapjainknál igen ritkán tapasztaltam azt, hogy azok a városunk közgyűlésén előforduló fontosabb tárgyakhoz előzetesen hozzá szóltak, vagy a már hozott határozatokat bírálhatták volna; — pedig én lapunk egyik elsőrangú hivatásának tekintem azt, hogy e kérdésekre nézve eszmecserét keltsen, a hozandó határozatokat előkészítse s a hozottakat megbíralja. — Én tehát ennek elérését egyik főüregvésemnek fogom tartani s munkatársainkat az ez irányban való működésre szintén buzdítani fogom.

Másik megjegyezni valóm az, mikép én lapunkat minden — pusztán személyt érdeklő — cikkek tárházává tenni nem engedem s határozott célom és eltökélt akaratom az, mikép sem saját, sem más egyéni tetteit, vagy érdekeit, mindeddig, mig ezt a közérdek, városunk java nem követeli, sem magam szellőztetni nem fogom, sem másnak szellőztetni nem engedem; — s ha ily elvek mellett sikerülni fog városunk közügyeire vonatkozólag, nem a személy, hanem elvekkal foglalkozó eszmecserét kelteni s ez által városunk közjavát csak egy lépéssel is előrevinni, én célomnak egy főrészt elértnék tartandom s lelkiismeretem megnyugszik azon, hogy oly kötelesség teljesítésének egy részét vállaltam magamra, melyet ellátni városunkban bizonyára több és képesebb egyén találkozott volna.

Kiss Lajos.

Iskolásgyermek-betegségek vagy iskola-betegségek.

(Németből Bock után közli Páthy Károly.)

(Folytatás.)

Valamint tehát az embernek kora ifjúságában a szülők részéről való egészen hibás neveltetése főoka a mostani emberek többségénél oly igen elterjedt jellemtelenségnek és erkölcsi romlottságnak, úgy a legtöbb felnőttnak nyomorúságos egészségi állapotát illetőleg is inkább a szülői házban, mint az iskolában van a hiba. Minden esetre tény, hogy a gyermekek iskolakötelezettségi korukban bizonyos betegségeknek oly gyakran s oly könnyen ki vannak téve, hogy e bajokat egész joggal nevezhetjük iskolásgyermek-betegségeknek. De joggal akarják e betegségeket iskola-betegségeknek keresztelni és keletkezésüket egyedül vagy legalább nagy részben az iskolának tulajdonítani, minthogy tulajdonképp a szülői házból származnak. Az iskola büne csak az, hogy részint nem működik elég erőlyesen ellenük ezen betegségeknek, sőt a tanítványokkal való helytelen bánásmód által előmozdítja őket, részint hogy a tanítványokkal nem ismerteti meg ezen betegségeket s az orvoslásokra szükséges rendszabályokat. Egyébiránt az emberiség erőteljesebbé tételére igen előnyös volna, ha az iskolákban a szellemi tanfelügyelők mellett tudományosan képzett orvosi iskolafelügyelőket is alkalmaznának. S bizony az sem ártana, ha a hadügyminiszter urak, kiknek úgy is oly sok egészséges emberre van szükségök, egyszer már interpellálnák a cultusminiszter urakat a tanulók rossz egészségi állapota felől.

Az iskolásgyermekek-betegségek, ha nem is életveszélyesek, de annyiban figyelemre méltók, hogy a tanulóknak egész későbbi életére nagy és maradandó hátrányaik vannak és annak boldogulhatását akadályozzák. E betegségek különösen az agyat és idegrendszert, a látás szervét, a hátgerinczet és a vér alkotását és keringését illetik. Köztük elsők: a rövidlátás és a hátgerinczgörbülés, az elsőt, mely inkább a fiúknál fordul elő, mint mondják leginkább a czélszerűtlen asztalok és padok, a rossz világítás és a látás szervének túlságos megerőltetése eredményezik; a másodiktól pedig, mely inkább a lányoknál található föl, azt állítják, hogy a hibás testtartásnak köszöni eredetét, leginkább a nem alkalmas padok, székek stb. miatt. Úgy látszik, a könyvekkel való foglalkozás inkább a fiúk szemének, a női kézi munka pedig inkább a lányok hátgerinczének és mellkasának árt. — A vérszegénység, mely az egész életre nagy mérvű gyengeséget hagyhat maga után, különösen a leányokat keresi meg s közönségesen nagy izomgyengeség, valamint gyenge látás és ideges fájalmak (fejfájás, szédülés, fülzúgás, nehézkör, vitustáncz) járnak vele. Ez állítólag részben a szervek, különösen az agy, érzékek és izmok (a nyugodt és egyenes ülésnél) megerőltetésének eredménye, részben pedig a tanulókkal túltömött szobákban levő rossz iskolai levegőtől származik. Agy- és idegbántalmak származnak, mint mondják, az agy mértéktelen munkálkodásából; úgynevezett dugulások (congestio) a fej, nyak és mell szerveiben a helytelen üléstől kapcsolatban a testnek előrehajlott tartásával stb.

Hogy beláthassuk, miszerint azon betegségeket illetőleg, melyeknek keletkezését oly méltánytalanul és kimélytelenül az iskolának tulajdonítják, sokkal inkább hibás a szülői ház, nincs egyébre szükség, mint figyelemmel kísérni a gyermek életét születésétől azon korig, midőn iskolába kezd járni. A legtermészetesebb táplálék a tej helyett igen korán oly (liszt- és cukordús) tápszert adnak a csecsemőnek, mely sem a csontok és izmok, sem az agy és idegek erősítésére nem alkalmas. Csontocskái még nem eléggé csontkemények és petyhüdt sovány húsa még nem eléggé izmos, már is kivesszik a gyermeket a pólyából és felültetik, valamely tapasztalatlan dajka óraszámra hordozza csak az egyik karján, korai és erőltetett állásra és járásra, a játszásnál pedig hosszas ülésre kényszerítik. Hogy a gerincoszlopnak és a hátizmoknak ezen helytelen kezelése mellett, mi közben a gyermek majd mindig összegörnyed és ide-oda hajlik, a hátgerincz az ő egyenes irányát megtarthassa, tisztára lehetetlenség. Ehhez járul még, hogy a szülők mindent a gyermek „szép“ azaz jobb kezével tétetnek és hogy a jobb kéznek és jobb karnak ezen túlnyomó használata mindig a hátgerincz mellé részének (azon rész, mely az úgynevezett mellsigolyákból áll) némi elgömbülését jobb felé eszközli. Ez és a testnek helytelen tartása irás közben fejti meg a gerincoszlop gyakori elgömbülését jobbra.

A mint gyermek növekszik, igen gyakran nem gyermekmódra bánnak vele és egészségében (különösen vére alkotásában és táplálkozásában) megkárosítják: nem alkalmas tápszerek, (hevítő

italok, mint erős kávé vagy thea, sör és bor, nehéz emésztésű ételek stb.), rendetlen evés (nyalánkság), kevés alvás (hosszas ébrenlét kivált társaságban és nyilvános helyeken, igen korai felkelés), rossz levegő (kivált az alvószobákban), czélszerűtlen és vékony ruházat, elhanyagolt bőrtisztítás (meleg fürdők által), a beteges tünetek (kivált hurut, köhögés, étvágytalanság) tekintetbe nem vétele által. Ha a kis gyermek rajzolásal, írással foglalkozik, sem arra nem ügyelnek, hogyan ül, sem arra, milyen a világítás (nem túlságos erős, vagy nem túlságos csekély-e a világosság). Később a sok magán óra, a kis betűkkel nyomott könyvek gyakori olvasása, a finom kézi munkák (gyöngyhímzés) is kártékonyan hatnak a szemekre és a hátgerinczre, minthogy a szülők az ülést és világítást nem szokták ellenőrizni. Szóval, ha a gyermekeket midőn az iskolába lépnek, valami orvosi iskolafelügyelő megvizsgálná, kitűnnék, hogy azon betegségek, melyek az iskolalátogatás idejében az iskolás gyermeknél mindegyre jobban előtűnnek, a sok felvételkor is megvoltak csirájokban. Tehát szülőknek és tanítóknak egyiránt kötelességök figyelmeztetést e bajokra fordítaniok és elhárításukon vállalva fáradozniok.

(Folytatjuk).

Kecskeméttől Philadelphiáig.

— Hanusz István. —

(8. Folytatás és vége).

Láthatunk repülő halakat, ilyenek a morgó kolty (trigla hirundo), melyet a tengerészek fecskének neveznek, elég nagy ($\frac{2}{3}$ méter hosszú) és kivételkép nem néma, mint a hal, mert ha kézre kerül, morgással fejezi ki nemtetszését, továbbá a röpdencz (dactylopterus) számos fajai, melyek repülő képessége addig tart, míg úszonyaik meg nem száradnak, leggyakoribbak azonban a lógák (exocoetus), mely csuka alakú halak hosszú úszóny-szárnyaik segítségével néha százig menő csoportokban szöknek fel a vízből, leginkább pedig egyesével a hajó oldalához ütődő hullámokból és 30 másodperc alatt 10 méter magasságban 200 méter hosszú ívet is képesek meghaladni, az útasok örömeire olykor a hajóra esnek, mi leginkább azért történik, mert, mint a gyermekek papírsárkányai, mindig szél ellen repülnek. E légutazás a tenger útonállói, a tinhal és aranyos rokona a coryphaena, a czápa és delfinek miatt történik, melyek szünetlenül éheznek ez igen jóízű hal húására, mivel szélesedben sohasem láthatók, azt hiszi Humboldt, hogy inkább tiszta légnek szívása miatt repülnek. A tenger útonállói is valószínűleg a zavarosban szeretnek halászni! Sorsukat azonban szegény menekvők ritkán kerülik el, mert zsákmányává lesznek a tenger felett szünetlenül koválygó ikrász (diomedea) vagy keselypelikánnak (tachypetes). E két vízi madár elseje ugyan a déli féltéke lakója, de gyakori vándorlást tesz az egyenlítőn innen is messzire, a másik pedig, mivel gyenge kis lábait sem járás, sem úszásra nem használhatja, egészen a légben való járásra van utalva, miért is 2 méter röptérjével és hosszú villás far-

kával, melyről szabónak is nevezik, mert repülése közben gyakran összecsupkja és kinyitja, a partoktól 400 mértföldnyire is láthatni, a mint a végtelen vizek felett lebeg. Hajónkat czápák kísérgetik éhesen és kajánul pislogva fel, vajjon melyünk lesz az, ki kedvökért a hajó korlátjáról leszédül? E 10 méter hosszú és 15 mázsa súlyú szörny száz mértföldeken át kíséri a hajókat, hogy fölfaljon mindent, mi azokról a tengerbe esik. Mint halak és tenger fejedelme ritkán jár kíséret nélkül, társaságában gyakori a hajós (naucrates), melyet a tengerészek azért a czápa hírnökének neveznek. A gálya gáncs (echincis) azonban, mivel vele különben versenyt úszni képtelen, szívó korongjával magát hozzáerősíti. Udvarát képezi végre a borza (diodon), mely el is hagyja magát nyeletni általa és vígan úszkál gyomrában, de ha megúnta fogságát, keresztül rája magát, mint dr. Allan beszéli, a czápanak egész testén, melynek ez operatio életébe kerül.

Elég gyakori jelenség a phocaena communis nevű csellefaj, melyet orra alakjáról közönségesen tengeridiszónak neveznek, de hibásan, mert mint emlős állat tüdővel szedvén a lélekzetet, turkálás végett a tenger fenekén nem időzhetik, nagyon meg van már szorulva a vízi emlős, ha üldözötték következtében 14—15 percet tölt a víz alatt, úszása esetén, mint minden fajrokonáé szegzugos, de elég gyors, mert hosszú karjai vannak. Láthatjuk a bálnák több fajtát, ezek közt az ormányos balaenoptera boops nevűt, mely 30—31 méter hosszúságával minden állatot meghalad, vagy annak törpe rokonát, mely csak 9 méter. Figyelemre méltóbb a zsirföd (physeter macrocephalus), mely a déli szélesség 70-ik fokától ugyanannyira észak felé minden tengerben előkerül, tehát legnagyobb kiterjedésű területen az emlős állatok közt. Ez a világtengerek összes állatvilágának, magát az emberévő czápát sem véve ki, valódi réme, mely bő halászat végett közel jár a Golf-áramhoz, de langyossága miatt benne tartózkodni nem szeret. Mihelyt az orryukain kifecskendett, magasra szökő vizugár valamely bálna közelét elárulja, lázas nyugtalanság vesz a matrózokon erőt, szeretnének megküzdeni vele, a cetir (sperma ceti) és a jó illatú ambra, mely ez állat belsejében található, szép pénzt hozna, ha a legelső parti városban eladhatnák, miért sietnek is jelenteni a kapitánynak, de az hallgatagon veszi tudomásul és szobormerevséggel áll emelvényén, a legénység pedig szomorúan követi szemmel a biztosnak hitt prédát és számolgatja azon 70—90 tonna halzsirnak, 40—50 mázsa cetirnak árát, mely így elúszott. Ámbár újabb időben kéksavval mérgezik a szigonyokat, hogy rögtön öljenek, de mégis aligha telik ki félnapból e jól úszó állat megközelítése, elejtése és a hajóra rakása annak, mi belőle értékesíthető, a kapitány pedig pontosan akar megérkezni.

Ilyen vagy ezekhez hasonló szórakozások közt telik el a határtalan tengeren való átkelés; ha útközben szelek nem ellenkeztek, vagy úszó jég-hegyeket kerülgetni nem kellett, Hamburgból való elutazásunk 12-ik napján kiáltás hangzik le a Masch-ból, mint a tengerészek az árboczkosarat nevezik, mely jelszó a szárazulathoz közeledést

TÁRCZA.

Deák Ferencz.

— Irta: Rogge Valter. Ford. H. J. —

(7. Folytatás.)

Minden vita nélkül elfogadta az országgyűlés augusztus 8-án Deák válaszfeliratát, mely már határozat volt fölirat alakban: „Ünnepélyesen protestálunk az ellen, hogy a reichsrath bármely irányban hatalmat gyakorolna Magyarországon; nem fogunk a reichsrathba követeket küldeni s ha ez az országgyűlésen kívül megtörténnék, úgy kinyilatkoztatjuk, hogy a választottak Magyarországot nem képviselik. Kinyilatkoztatjuk most, hogy a reichsrathnak Magyarországot s tartományait illető rendeleteit érvényteleneknek tekintjük; nem fogunk kötelezőnek elismerni semmiféle terhet, Magyarországra nézve semmiféle kötelezettséget, s nem az általa megszavazott kölesönöket, sem az általa elhatározott államjóság eladásokat. Nem fogadunk el semmiféle octroyozást s kijelentjük, hogy oly kevésbé fogadjuk el adómegszavazási jogunknak a reichsrathra átvitelét, mint nem engedhetjük meg, hogy az 1848-iki törvények egyoldalúan a kormány által átalakíttassanak. Fájdalommal látjuk, hogy Felsőged minden értekezést lehetetlenné tett, fonalaít definitív elszakítá. Mely sajnálkozással tehát mi is kijelentjük, hogy a leirat következtében az országgyűlési alkudozások fonalát mi is megszakítottunk vagyunk kénytelenek tekinteni“. A már most elkerülhetlenné vált felosztás előtt, az országgyűlés aug. 14-én megbeszélte végrendeletét, Deák ünnepélyes tiltakozását elfogadván, mely szerint az országgyűlés

az 1848. IV. t. cz. 9. §. értelménél fogva fel nem oszlatható, míg az országgyűlés a múlt évi számadásokat meg nem vizsgálta s a jövő évi költségvetést meg nem szavazta. Így ismételtetett az 1848. okt. 7-iki jelenet vonásról vonásra 13 év múlva — ez új declaration of rights ez alkalommal nem forradalmat, hanem Bachrendszer-szerű provisoriumot vont maga után. „A hatalomnak — így végzi Deák tiltakozását — tényleg nem állhatunk ellen; de kinyilatkoztatjuk, hogy szentesített, jogilag fennálló, országgyűlésileg meg nem változtatott 1848-iki törvényeinkhez hiven ragaszkodunk, minden ellenkező ténnyt a hatalomnak alkotmányellenesnek tekintendjük.“ Egy további Deáktól tervezett nyilatkozványban a képviselőház kimondja: hogy jogtalanul s törvénytelenül megtagadott kiegészítése s a magyar miniszterium föl nem állítása gátolta a nemzetiségek kielégítését, mennyiben azt az ország területi és politikai integritása megengedi, a vallások közötti teljes egyenlőség behozatalát, beleértve a mózesféle vallást is, s az úrbéri viszonyokkal kapcsolatos némely birtokviszonyok méltányos kártérítés útján rendezését. Aug. 21-én az országgyűlés tényleg feloszlott és Deák kényszerülve látta csaknem négy évre a magán életbe visszavonulni.

Kikerülhetlen volt most már a merev katonai, burearikratikus kormányzat felállításával, hogy Magyarországon újabb és újabb összeesküvések föl ne merüljenek. Jellemző Deákra nézve, mily föltétlenül távol maradt mindentől, mely intrigua vagy complot színét viselte magán. A nagy összeesküvésbe, melynek következtében 1864. évi márczius 16-án úgy a fővárosban, mint a vidéken nagyobb szerű elfogatások eszközöltettek, Deák egy öcsese is belevonatott. Haladéktalanul meglátogatta Deák az ifjú embert börtönében, ép úgy mint nem félt

a Bach-uralom alatt a forradalmi (?) költő Vörösmarty hátrahagyott árvái feletti gyámságot elvállalni. Ez ügyről további dolgok köztudomásra nem kerültek, csupán midőn a „Wiener Zeitung“ 1865. febr. 6. számában hat sorban jelenté, miszerint: „Almássy Pál és társai halálra ítéltettek, hanem a császártól 20 évi börtönre megkegyelmeztettek.“ Kézalatt elterjedt a hír, hogy a titkolódzást diplomatiái tekintetek tették szükségessé, mert a tuileriák udvara, nevezetesen a vörös herceg erősen compromittálva lennének. Mindazonáltal Deákra a gyanú legkissebb árnya sem esett, ép úgy mint később Szilágyi Virgil összeesküvésénél, mely Fiumenak az olasz terület-hezi átadását célozta, mely Szilágyinak húsz évi várfogságot Péterváradon eredményezett, midőn ép Schmerling bukása szabadságát visszaadta. Ez annál többet nyom, mert a provisorium hatóságai nem ép kedvetlenül kötöttek volna hozzá némely gyanúsításokat. Mert p. o. midőn a feloszlott országgyűlés tagjai Deáknál tisztelkedtek s őt egy alkalommal, mely mindnyájok arczképét tartalmazta, tisztelték meg, a kiválóbbak ellenében bejelentetlen demonstratio miatt vizsgálatot indítottak. Deák ellenkezőleg minden czéltalan mozgalmat lecsendesíteni s élezzekkel visszatartani iparkodott. Egy lap a provisorium es. kir. adóhivatalnokait „es. kir. vérnadályoknak“ nevezte. „Mond meg barátocskám“, kérdé Deák a szerkesztőt az „Angol királynő“ étertermében egy asztalnál, „a te vérnadályaid kardjokat jobb vagy bal felől viselik-e?“ Még az este tudta mindenki Pesten, hogy Deák az ilyféle kifakadásokat nem helyesli.

* Nem tudók, miképen bizonyíthatná be szerzőnk emez állítását.

(Folytatása következik.)

hirdeti, noha az útasok a nyugati láthatáron nem látnak semmit, nemsokára megjelenik a kikötő vezérdereglyéje; hogy bekalauzolja a hajót a kikötőbe, melyet dobogó szívvvel pillantanak meg az útasok a távolban. Hajónk bátran szeli a hullámokat, hogy Északamerika száraz földére szállítson és ha északi szél nem hátráltat, a kikötést megelőző szertartások után bevág a 6 mértföld széles Delaware öbölbe, mely nem egyéb, mint a Philadelphiat keresztül metsző Delaware folyamnak óriási torkolata. Oly mélységgel (10 méter) bír ez, hogy a tengeri hajók a még 20 mértföldnyire fekvő városig eljuthatnak. Akadály esetén partra szállunk Lewis révében, mely 500 méter hosszú jégtörő és 1100 méter hullámtörő sarkantyúval van védve. Innen gözkocsin a tárlat városába, melyet alapítója Penn Vilmos „testvérszeretet“ (ezt jelenti a görög philadelphia szó) városának nevezett. Elértük tehát útunk czélját, de ha útközben sem viharral, mely imádkozni megtanít, nem találkoztunk, sem tengeri betegséggel, mely békétűrés erényének igazi iskolája, küzködnünk nem kellett: marad mégis egy megütközni valónk, az t. i. hogy midőn Philadelphia déli harangszókor bevonulunk, a mi óránk esti 6-on felül még 18 perczet mutat, mely 1/4 napi időkülönbségnek korán sem Voelker úr az oka, kinek ügyes keze óránkot ez útra chronometeri pontosságig hozta rendbe, hanem azon földrajzi helyzet, mely földünk gömbölyűsége által van feltételezve és mely tengely körüli forgása következtében szüntelenül váltakozik. Ha Philadelphian dél van, akkor ott az emberek feje oly irányban van az ég felé, mint nagy tornyunk keresztjén a villámfogó rúd, mi pedig ugyanakkor oly helyzetben vagyunk, mint a nagy toronyból a vasúti indóház felé kidugott zászlónak nyele. Mely visszasság és meglepetésből nemcsak azt a vigasztalást merithetjük, hogy 1/4 nappal ifjabbak lettünk, mint azok, kik velünk ez útra el nem jöttek, hanem hogy a vén Európa ha egyébben nem is, de időben bizonyosan előbb van Amerikánál.

TANÜGY.

Tekintetes szerkesztő úr!

Alulírt igazgatóság évenként szokta a vezetése alatt álló róm. kath. főgymnasium élet-mozzanatairól az iskolák iránt érdeklődő közönséget értesíteni; ily tartalmú értesítésnek tehát most is e becses lapokban helyt kér.

I. Már e tanév elején köztudomásra hozott azon fensőbb intézkedés, melynél fogva ezentúl valamennyi a közoktatási magas Ministerium közvetlen rendelkezése alatt álló gymnasiumok- és reál-tanodákban az évi nagy szümidő július és augusztus havaiban fog tartatni. Ezen intézkedés következtében a jelen tanév csak kilenc hónapig tartott, hogy e miatt az oktatás hiányt ne szenvedjen, a tananyag úgy osztatott be, hogy azt a különben rendes tanév folyama alatt tartatni szokott szünnapok megszorítása mellett fel lehetett dolgozni.

II. Az év elején I. osztályra fel volt véve: 63, II. osztályra: 40, III. osztályra: 17, IV. osztályra: 23, V. osztályra: 23, VI. osztályra: 19, VII. osztályra 29, VIII. osztályra: 25; összesen: 239, tehát 17-tel több tanuló mint a mult évben.

Evközben kimaradt I. osztályból: 5, II. oszt.: 5, III. oszt.: 2, V. oszt.: 1, VII. oszt.: 2, meghalt: 1, VIII. oszt.: 3, meghalt: 1; összesen: 20.

Az év végeig maradt I. osztályban: 58, II. oszt.: 35, III. oszt.: 15, IV. oszt.: 23, V. oszt.: 22, VI. oszt.: 19, VII. oszt.: 26, VIII. oszt.: 21; összesen: 219.

Vallás szerint róm. kath.: 181, gör. kel.: 1, ág. vall.: 2, izraelita: 35; összesen: 219. — Nemzetiségre nézve mind magyarokul iratták be magukat.

A bejegyzett tanulók vallás-erkölcsös nevelésével s oktatásával 12 kegyes tanítórendi s 5 világi tanár foglalkozott.

A tantervben s a tantárgyakban az idén semmi változás sem történt.

Az előadások október hó első napjaiban vették kezdetüket.

Mi az előmenetelt mind a szép erkölcsökben, mind a tanulmányokban illeti, 183 helyeslést nyert tanuló között 63-at tesz azok száma, kik dícsérettel s kitünő előmenetellel futották meg ez évi pályájukat; 35-en vannak azok, a kiket vizsgálatok alatt egyben vagy másban gyengéknek találtunk. — Rajzot a négy alsó osztályon kívül, hol az kötelező tantárgy, 31 felgymnasiumi növendék tanult, francia nyelvet 10, gyorsírást 24, műéneket 71, zenét 22, tornászatot a fölmentetteken kívül az összes tanuló ifjúság.

Érettségi vizsgálatot 21 nyilvános tanuló állott ki, 8 kitüntetéssel, 13 egyszerűen érettnak nyilvánított; 13 lép szerzetes-tanári, 1 papi, 1 tanári, 3 jogi, 1 mérnöki s 2 gazdasági pályára.

III. A némileg önálló tanulmányozás előmozdítására már évek óta fennáll e tanintézetben olyan

intézmény, mely nem csekély befolyással van arra, hogy a mit az ifjú hall, tanul s olvas, azt írásbeli dolgozataiban helyesen fölhasználni tudja. Ezen önművelési eszköz a szokott évi pályázatok, melyekre a felgymnasiumi ifjúság ez évben is fölhívott.

a) Kecskemét város tek. községtanácsa által alapított Széchenyi-díjra (30 frt. o. é.) a következő magyar történelmi kérdés választatott:

„Soroltassanak el a török hatalom hanyatlásának okai a 17-ik században, s adassék elő hazánk felszabadulása annak járma alól.“

A kijelölt határidőre három e nemű dolgozat érkezett, melyeket a bírálók általában jóknak találtak. Érdem szerint legjobbnak ítéltetett Bíró János, 8. oszt. tanuló műve s jutalmul a Széchenyi-díjt nyerte.

Második helyre érdemesítették Dékány László, 8. oszt. tanuló műve, jutalma tek. Machleid Alajos gyógyszerész úr 2 db. aranya.

Dicséretre méltónak ítélte a bizottság Rabesányi István 7. oszt. tanuló munkáját is.

b) A kaszinói díjra (20 frt. o. é.) történelmi beszély tűzetett ki: „Péter király“ czimvel.

A beérkezett 2 pályamű közül Bauer Lénárd, k. r. p. n. 8. oszt. tanuló beszélye nyerte el a kaszinói díjt.

c) A néhai Zsiga Alajos, kegyesrendi tanár által alapított díjra (25 frt. o. é.) következő pályakérdés tűzetett ki:

„Mutattassék ki a történelemből példákkal, hogy a népek erkölcsi romlottsága országok bukását vonja maga után.“

A beérkezett két pályamű közül minden tekintetben helyesnek s jutalomra méltónak találtatott Karsay János, k. r. p. n. 8. oszt. tanuló dolgozata.

d) Tek. Kada Elek ügyvéd és Tassi Pál jogakadémiai tanár urak által följárított 2 db. aranyból álló jutalomra két beszély érkezett be, melyek közül jutalomra érdemesítették Szabó Ferencz, 6. oszt. tanuló beszélye.

e) Költői dolgozatul kitűzetett: „A halottak estéjén“ czimű tárgy.

A beadott 6 pályamű közül jutalmaztatott Breán Kázmér, k. r. p. n. 7. oszt. tanuló költeménye a tek. Dömötör Sándor kir. közjegyző és tek. Fekete István ügyvéd urak által átszolgáltatott 2 db. aranyval.

Ross Gyula, 8. oszt. tanuló költeménye pedig t. S. Kovács László úr 5 o. é. forintjával.

f) Szépészeti fejtegetés tárgyául Vörösmarty Mihály „Az árvizi hajós“ cz. balladáját tűzte ki a bizottság.

Beérkezett 2 pályamű s mindkettő jutalomra méltónak találtatott. Az első jutalmat tek. Bogoss Endre törvényszéki bíró s t. Tassi László urak 2 db. aranyát Karsay János k. r. p. n. 8. oszt. tanuló nyerte. — A második díjat t. Tóth László nyomdász úr 1 db. aranyát Ross Gyula 8. oszt. tanulóknak ítélék oda a bírálók.

g) Nt. Budaváry kal. József, kegyes tanítórendi áldozár, nyitrai kath. főgymnasiumi tanár 1 db. aranyat ajánlott föl ily czimű költeményre: „Dr. Horváth Cyrill vizsgáztalásárü Toldy Ferencz jó barátja halála fölött“, melyre 2 pályamű érkezett be; a jutalmat Bauer Lénárd, h. r. p. n. 8. oszt. tanuló költeménye nyerte. — Ross Gyula 8. oszt. tanuló műve pedig dícséretre méltattatott.

IV. A szegény sorsú tanulók számára az örök eml. gr. Koháry István s más nemeskeblű jótévék által letett alapítványok kamataiból 16 tanuló kapott 5—5 forintnyi segélyt. Ugyane kamatokból 52 frt. s 12 kr. értékű tankönyv a tanév elején osztatott ki.

Mária Terézia-féle nyilvános ösztöndíjt kapott Szent-Gály Gyula 4. oszt. tanuló.

Ó nagyméltósága Peitler Antal váci püspök úr 50 forintos ösztöndíját Járvás József 6. oszt. tanuló élvezi.

Mgs. Horváth Döme úr ösztöndíját Révay László 2. oszt. tanuló kapta.

Bold. eml. Hoffmann János prépost, kecskeméti lelkész ösztöndíjának részese jelenleg Rabesányi István 7. oszt. tanuló.

Fektor József prépost, volt kecskeméti lelkész által alapított ösztöndíjban részesül Szabó Ferencz 6. oszt. tanuló.

Bold. eml. Major János alapítványának (40 frt.) kamatai Gömör Sándor 4. oszt. tanulóknak adatott. Ipaes Szabó Imre és H. Kovács Anna által alapított ösztöndíj Kiss József 4. oszt. tanulóknak adományoztatott.

Ngos és főt. Bogyó Pál apát, esperes és plebános úr szíveségéből két példás viseletű s valamint a hittanban úgy a többi tantárgyban kitünő előmenetelt tanúsított növendék jutalmaztatott s pedig Gömör Sándor 4. s Hajagos Béla 5. oszt. tanulók.

Tek. S. Kovács József kir. járásbíró úr által megajánlott 20 forintból 5—5 forintot kaptak Bíró János s Acsay Antal 3. oszt. tanulók a latin nyelvben tett kitünő előmenetelért; — 5—5 forintot Váczy János 5. és Szabó Pál 3. oszt. növendékek mint példás viseletű s kitünő tanulók.

Főt. Dr. Csösz Imre, kegyestanítórendi áldozár

s nyitrai főgymnasiumi igazgató úr aranya Kovács János 3. oszt. jeles tanulóknak adatott.

Tek. Kovács József, kir. törvényszéki bíró úr 5 forintját Katona János 4. oszt. tanuló mint jeles rajzoló kapta.

Tek. Dr. Kocsis József úr 5 forintját pedig Rabesányi István 7. oszt. tanuló a mennyiségtanban tanúsított kitünő előmenetelért.

Tek. Horváth Béla kir. alügyész úr által följárított 2 db. ezüst tallér s 1 db. huszas Váci János 5. és Gömör Sándor 4. oszt. tanulóknak ítéltetett oda a német nyelvben tett kitünő előmenetelért.

V. A tanodai segédzerek és szerelvénycik ez évben is részint a megszerzés, részint az ajándékozás útján gyarapodtak; a gymnasiumi könyvtárnak a tek. magyar Akademia, tek. Dömötör Sándor kir. közjegyző úr s többen mások számos nagybecsű művet ajándékoztak; az ifjúsági könyvtárt pedig mgs. Horváth Döme kir. táblai tanácselnök úr több igen becses művel gyarapította.

Mindazon nemeskeblű uraknak, kik a tanuló ifjúságot szíves adományaik által szellemi munkásságra s az annyira fontos önképzésre serkenteni, továbbá az intézet tanszereit és gyűjteményeit gyarapítani szíveskedtek, nemkülönben tek. Dr. Schwarz László úrnak, ki már több év óta szíveségből a gyorsírást szép sikerrel tanítja, a nevelés s az oktatás sz. ügyének nevében legmelegebb köszönetet mond

Kecskeméten, 1876. évi június hó 30-án

a r. kath. főgymnasium igazgatósága.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Ifj. Sz. Nagy Károly, helybeli reform. kántor-organista és zenetanár június 24-én saját lakásán zártkörű házi hangversenyt rendezett, melyen a nevezett zenetanár úrnak alkalma nyílt közönségünk előtt sokoldalú képességét minden irányban bemutatni. A takarékpénztári palota díszes és tágas termeiben szép közönség gyűlt egybe, a zeneértők és zenekedvelők köréből, mely nagy figyelemmel és érdeklődéssel kísérte a fiatal művész fűrészt előadásait s meggyőződhetett róla, hogy a fölöle hallott dícsérő nyilatkozatok korántsem multák felyül a valót. A változatosan összeállított program ének-, hegedű-, zongora- és harmonium-részekből állott, melyek mindegyikében hangversenyző nemcsak szép technikai jártasságot, hanem alapos iskolázottságot is tanúsított; mely okból különösen ajánlhatjuk öt mindazok figyelmébe, kik a zene bármely ágában alapos oktatást nyerni ohajtanának. Az egyes részek közül különösen szép hegedűjátéka s a zongorán Thalberg egyik nagy phantasiájának szabatos előadása ragadta meg a zeneértők figyelmét, mihez járult még hangversenyzőnek csak nemrég Bécsből érkezett Ehrbar-féle kitünő zongorája, mely városunkban jelenleg a maga nemében unicumot képez. Mellette zongorakísérettel közreműködtek még itt időző fivére Sz. Nagy Kálmán és Szeless József, a vezetése alatt álló dalárda néhány tagja pedig szíveségből egy férfi négyest adott elő. A közönség vidáman és meglegedetten távozott s mi úgy hisszük, hogy a jelen voltak általános helyesléssel találkozunk, midőn Sz. Nagy Károly úrnak köszönetet nyilvánítunk az élvezetes estéért.

— Június hó 25-én tartotta meg a ref. főiskola zárünnepélyét a főiskola rajztermében, hova az ünnepély érdekes programja sok, az ifjúság iránt érdeklődő vendégeket vonzott. A terem zsúfolásig megtölt s még a folyosónak is jutott a közönségből, a mely a forróságtól izzadva bár figyelemmel végig hallgatta a program részleteit, melynek élvezetessé való tételére a főiskolai zenekar az új zenetanár vezetése mellett jelentékenyen hozzájárult. Volt ügyes szavaltat is, fűszerezve a főiskolai énekar összhangzó dalai által. Az ünnepélyt tornászati mutatványok fejezték be, a melyeknek azonban már a szeszélyes idő nem kedvezett s megzavarta az újoncz acrobaták erőmutatványait.

— A szinügyi bizottságba Madarassy László kilépett tag helyett a közelebb tartott városi közgyűlésen Szeless Kálmán választatott meg. Ennek folyán a bizottság következőleg alakult meg: elnök: Lestár Péter, alelnök: Horváth Béla, pénztárnok: Katona Zsigmond, jegyző: Katona Béla. A bekövetkezendő szini idényre nézve a bizottság az általános ohajtnak megfelelőleg akként intézkedett, hogy a színház bérbeadása iránt Völgyi György szinigazgatóval érintkezésbe tette magát, további egyezkedéstől tétetvén függővé, vajjon egész, vagy csak fél idényre történjék-e a szerződés. — Egyszermind a bizottság részéről két műkedvelői előadás rendezése határozatott el augusztus és szeptember hónapokban, minek kivitelével Horváth Béla és Szeless József bizottsági tagok lettek megbízva.

— A kecskeméti dalárda június 29-én d. e. 10 órakor Sz. Nagy Károly úr lakásán rendkívüli közgyűlést tartott. Ez alkalommal a választmány következőleg alakított meg: elnök: Madarassy László, alelnök: Kiss Lajos, titkár: Hoskó József,

jegyzők: Révész Bence, Faragó János, pénztárnok: Farkas Mihály, ellenőr: Kókay János, gazda: Körös Endre; választmányi tagok: Szeless József, Katona Zsigmond, Dékány István, Hanusz István, Györfi Balázs, Parrag Gedeon, Csörgei Imre, Molnár Imre, Matuska Olivér, Kada Elek, Prikkel Ferencz és Zsigmond József. Örökös választmányi tag: Fehér Péter. Lapunk már jelezte, mikép karmesterül Sz. Nagy Károly lett megnyerve. — A mint értesültünk, a dalárda pártoló tagjai részére július 15-én dalestélyt fog rendezni.

— **Hymen.** Pataky Imre fiatal tehetséges rajztanár eljegyezte a kedves Wilfinger Sarolta kisasszonyt Budapestről. Boldogságot kívánunk e frigyhez.

— **Czégbejegyzés.** A helybeli kir. törvényszéknél a mai napig mindössze csupán 16 társas és 102 egyéni cég jegyeztetett be, mely szám bizonyára alig teszi felét a törvény szerint bejegyzendő cégeknek. Epen ezért figyelmeztetjük azokat, kiknek törvény szerint cégüket bejegyeztetniük kell, hogy a súlyos bírságtól menekülendő, ezt minél előbb eszközöljék, mert a törvény kívánta fél év már a mai nappal lejárt.

— **Gyászhir.** Szabó Istvánné szül. Balogh Judit asszonyt mult hó 29-én kísértük az örök nyugalom helyére. Egy igazi jó magyar házi asszonyt s családját siratnak elhunytával hozzátartozói. Lengjen áldás porai fölött.

— A kecskeméti jogakademián a jelen tanév

július hó 5-ik napjával fejeztetik be, a jövő tanév pedig szeptember hó 5-ik napján fog megkezdődni.

— **A szomszédvárosok mulatnak.** Mint értesültünk, Körösön f. hó 24-én tartottak sikerült táncvigalmat. — Félegyházán pedig július hó 8-án van tervezve az izraelita ifjúság táncestetélye. Hát a kecskeméti fiatalság alszik??

— **Ugyanazon iparlovag,** ki városunkban és a legutóbbi számunkban jelzett csalást elkövette, úgy látszik vándormadár, mert a napokban Vásárhelyt is szerencsétlenül látogatásával, a hol 20 frt. bélyegjegyek erejéig ismételte a nálunk is sikerült csalást.

— **Elküldik a bírót.** Abonyban néhány polgárnak nem épen nyerte meg a községi bíró eljárása tetszését s midőn az egy a cseléd és gazda közt felmerült viszonyt hivatalos minőségben rendezné, egy elégedetlen izgatására a község házában összegyűlt érdekeltek hangosan kiáltották: „el kell küldeni a bírót.” A megtámadott bíró kénytelen volt a helybeli kir. törvényszék intervenciója iránt lépéseket tenni. A vizsgálat elrendeltetett.

— **Csodaszülött.** Köves-Kallán egy nő két fejű, négy kezű s négy lábú, de egy törzsszel bíró gyermeket szült, mely csak 6 óráig élt. Bebalzsamozva a nemzeti múzeumnak küldetett el.

— **Meghívás.** A „Kereskedő ifjak társulata” alapszabályai a nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium által 26,985 ik szám alatt jóváhagyatván,

július hó 2-án vasárnap esti 8 és fél órakor a „Beleznai-kert”-ben alakuló közgyűlést tart, melyre az összes Kecskeméten levő kereskedő ifjúságot tisztelettel meghívjuk. — Egyszersmind szabad legyen becses figyelmükbe ajánlani tisztelt pályatársainknak, hogy e nagyfontosságú közgyűlésen megjelenni elmulasztatlan hazafíúi kötelemüknek tartásuk. Kecskemét, 1876. június 29. Tóth Dezső, ideiglenes elnök. Nagy Imre, ideigl. titkár.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Mielőtt Kecskemétről új állomásom elfoglalása végett eltávoznám, nem mulasztatom el mind azon tisztelt ismerőseim és barátaim előtt búcsú-üdvözlőmet kifejezni, kiknek azt, idő rövidsége és halmozott teendőim miatt személyesen át nem adhattam; kérvén egyúttal őket arra, hogy engem becses emlékeztükben és barátságukban továbbra is megtartani sziveskedjenek.

Kecskeméten, 1876. július hó 1-én.

Sahlhausen Lipót báró,
fehérmegyei kir. adófelügyelő és
kir. pénzügyi titkár.

Főmunkatárs:
KISS LAJOS.

Felelős szerkesztő:
TASSY PAL.

H I R D E T É S E K.

!! A hamisítástól óvatik!! Üres fogak kitöltésére

nincs hatályosabb és jobb szer, mint dr. **Popp J. G.** udv. fogorvos úr (Bécs város, Bognergasse Nr. 2.) fogónja, melyet mindenki könnyen és fájdalom nélkül behelyezhet odvas fogába, mely aztán a fogrészekkel és foghússal teljesen egyesül, s a fogakat a további elromlástól óvja s a fájdalmat csillapítja.

Anatherin-szájviz

Dr. POPP J. G. cs. kir. udvari fogorvostól
Bécsben Stadt Bognergasse Nr. 2.

üvegekben 1 frt. 40 kr. a legkitünőbb szer csúszos fogfájdalmakban, gyuladásoknál, a foghús daganatai és sebeinél; fölolvastja a létező fogkövet és megakadályozza annak új képződését; az inogó fogakat a foghús erősítése által szilárdítja; s midőn a fogakat és foghúst minden ártalmas anyagoktól megtisztítja, a szájának kellemes frissességet kölcsönöz és már rövid használat után eltávolítja a kellemetlen szagot.

Anatherin-fogpasta

Dr. POPP J. G. cs. kir. udv. fogorvostól
Bécsben.

Egy üveggel 1 frt. 22 kr. Ezen készítmény a lehelet frissességét és tisztaságát fentartja, azonkívül a fogaknak hőféhérséget kölcsönöz, azok romlását megakadályozza és a foghúst erősíti.

Dr. Popp J. G. növény-fogpora.

A fogakat oly szépen tisztítja, hogy annak napenkénti használata által nemcsak a közönséges fogkő eltávolítottatik, hanem a fogak zománca és finomsága is mindinkább tökéletesbül.

Kaphatók:

Kecskeméten: Molnár János, Katona Zsigmond és Machleid Alajos, Nagy-Körösön: Praxler N. és Rudy J., Czegléden: Persay A., Szolnokon: Horánszky S., Abonyban: Scheffsik M., Kun-Szent-Miklóson: Tóth S., Félegyházán: Hoffer A., Szabad-Szálláson: Rosznyay A., Izsákon: Horánszky S., Csongrádon: Jeszenszky K., Duna-Vecsnén: Klinek A., Kis-Körösön: Gubas K. és Pankuk J., Kalocsán: Horváth K., Mező-Túron: Somogyi J., és Majsán: Tarjay P. gyógyszerész uraknál.

ÓVÁS.

Azt tapasztalom, hogy az általam 26 óta készített és közkedveltségű

Anatherin szájviz

hason név alatt hamisították és előadtik.

A t. közönség ámitására az ezen hamisítás készítői ugyanazon felszerelést használják, mint minőkkel én a saját gyártmányaimat ellátom.

Ennélfogva mindenkit figyelmeztetek, hogy az általam készített Anatherin szájviz mindenkor teljes czéggel J. G. Popp cs. kir. udvari fogorvos Bécs, Bognergasse 2. a cs. kir. osztrák udvari czimerral (két feju sas griffektől tartva) és a törvényesen letett óvjegygyel lesz ellátva és mindazon készítmények, melyek ugyan hasonló, de nem éppen az itt leirt felszereléssel lesznek ellátva, hamisításnak tekintendők, egyidejűleg azt is megjegyzem, hogy a hamisított Anatherin szájviz, mely gyakran kártékony hatású, olcsóbban adatik el. **Azért is,** hogy egyrészt valódi Anatherin szájvizem jó hírneve a hamisított által csorbulást ne szenvedjen, másrészt meg, hogy a hamisítók ellen fölléphessek, tisztelettel fölkérem a t. cz. közönséget, hogy a hamisítottnak megismert Anatherin szájvizet, az eladó neve megnevezése mellett, nálam valódi ellen cserélje ki.

J. G. Popp,

csász. kir. fogorvos
Bécs, Bognergasse 2.

3 (52—14)

Tudósítás.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, miszerint üzlethelyiségetem f. 1876. évi augusztus hó 1-én a **takarékpénztári palota sarokhelyiségébe** teszem át.

A midőn ezt a n. é. közönség becses tudomására hozom, egyúttal van szerencsém jelenteni, hogy jelenlegi üzlethelyiségemben levő árúczkakat — az átköltözési költségek elkerülése végett —

gyári áron alul
árúba bocsájtom.

Kecskeméten, 1876. július hó 1.

Löwy Zsigmond.

Ugyanitt 2 flú tanonczul felvétetik. 96 (3—1)

Hirdetmény.

Vasváry Ferencznek a kaszaphéti szőlőbéli kerti háza, mely foglal magában két belső és egy nagy előszobát, boltzott konyhát, pinczét, magtárt, ivóvizet tartalmazó szivattyús kútat, 140 négyszögöl kertportával. — Úgyszintén az indóház átellenében levő 132 út szőlője, veteményfölddel szabad kézből örök áron eladandó. 93 (3—2)

Tudósítás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy itt helyben állandóan letelepedtem és orvosi működésemet ezennel megkezdem. Hat éven át a legnagyobb külföldi kórházakban volt alkalmam az orvosi pályán működni és így a n. é. közönség pártfogásába bizzalom ajánlom magamat.

Lakásom: a volt Lusztkander-féle, jelenleg Szapannos László úr házában nagy-csongrádi útca, 1. szám.

Rendelési órák:

d. e. 7—9.

d. u. 1—3.

Női betegségekben 3—4.

Szegényeket ingyen gyógyítok.

Kecskemét, 1876. június 20.

Tisztelettel

Dr. Réthi Mór,

orvos-, sebésztudor, szülész.

94 (3—2)

152.

végrh. 876.

Árverési hirdetmény.

Alolított kiküldött végrehajtó által ezennel közhírré tétetik, miszerint a nagy-körösi kir. járásbírósnak 2444 p. 876. számú végzése folytán Szikszay Lajos n.-körösi lakos felperes részére Saury Gyula n.-körösi lakos alperestől lefoglalt ingóságok f. é. július hó 16-ik és következő napjára d. e. 9 órakor alperes lakásán azonnali készpénz fizetés mellett nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kelt Nagy-Körösön, 1876. év június hó 16. napján.

Jagicza Lajos,

bir. végrehajtó.

95 (1—1)

Nyomatott Kecskeméten, Tóth Lászlónál. 1876.

KERTÉSZ és EISERT

Budapestben, Dorottya-útca 2. színházteri szeglet,

a t. cz. közönség figyelmébe ajánlják az
egyedül náluk létező

D. Fèvre-féle szikviz önmaga készítéséhez magánzők-
nak legalkalmasabb
valódi

párisi szikviz-készülekeinek

gyári főraktárát Magyarország részére.

A szikviz, mint kellemesen üdítő, egészséges, számos esetekben orvosilag rendelt ital, már is általános használatba jött.

Készülekeink fő előnye az, hogy követve a minden egyes darabhoz mellékelt utasítást, bárki képes kitűnő, mindig friss, a gyárilag készült tisztább és olcsóbb szikvizet készíteni, azonkívül pedig pezsgőbor, málnavíz, limonádé s egyéb frissítő italok előállításához is alkalmasak.

A készülekek árai:

2 4 6 8 10 messzelyes

darabja frt. 8.— 10.— 12.— 14.50. 17.—

Kitűnő minőségű szerek 1 font acidum

tartaricum és 1 1/4 font szikvizet tartalmazó csomagokban, csomagonként 2 frtál számítanak.

Írásbeli megbízások utánvétel mellett gyorsan eszközöltetnek

ládások és csomagolási díj a gép nagysága szerint 50—75 kr.

Egyúttal ajánljuk Berlin és Angolhon legjobb gyáraiból

származó, a tisztatlanságánál fogva egészségtelen ivóvizet tisztító

és javító

viszűrő készülekeinket,

melyek 2 frt. 50 krtól 35 frig tartanak készletben. Ezeknek raj-

zokkal ellátott kimerítő árjegyzékével szivesen szolgálunk.

39 (10—7)

Hirdetmény.

97 (2—1)

Alulírott tisztelettel tudatom a t. közönséggel, miszerint nálam napenként reggeli 5 órától kezdve — mérsékelt ár mellett — jég kapható.

Ifj. Dégi László.

Lakásom: 1-ső tiz. 146. sz.

Értesítés.

Ezennel bátorságot veszek magamnak a t. cz. közönséget és tisztelt vevőimet figyelmeztetni, hogy saját felügyeletem alatt legnagyobb gonddal készített és a budapesti kereskedelmi kamarától 100/875. számú védjeggyel ellátott hatóságilag engedélyezett

sósborszesz

Kecskeméten: Buttinger Ferencz, Farkas Mihály, Fejér István, Gyenes S. és Fiai, Harkay József, Katona Zsigmond, Lehoczky Gyula és Szőke Ferencz uraknál, **Félegyházán** pedig Molnár Alajos úrnál mindig eredeti áron kapható.

Tisztelettel

Bárvárt Károly,

91 (6—3)

Budapestben.